

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 12. april 2011
Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2010-710-0038
Dok.: KBU40756

KOMMENTERET OVERSIGT

over

Høringssvar vedrørende Ægtefælleskifteudvalgets betænkning nr. 1518/2010 om ægtefælleskifte mv.

I. Høringen

Betænkningen har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre og Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Tinglysningssretten, Procesbevillingsnævnet, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet, Ankestyrelsen, Advokatrådet, Danske Advokater, Danske Familieadvokater, Dansk Retspolitisk Forening, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforening, Domstolenes Tjenestemandforening, Familiens Forening, Finansrådet, Foreningen af Familieretsadvokater, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen af Offentlige Chefer i Statsforvaltningerne, Foreningen af Statsforvaltningsdirektører, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Forsikring & Pension, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Institut for Menneskerettigheder, Kommunernes Landsforening (KL), Kvinderådet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Mødrehjælpen, Realkreditforeningen, Realkreditrådet og Retssikkerhedsfonden.

Justitsministeriets bemærkninger til høringssvarene er anført i kursiv.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

II. Høringssvarene

1. Generelt

Østre Landsret, Sø- og Handelsretten, Foreningen af Statsforvaltningsdirektører, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Forsikring & Pension, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd og Kommunernes Landsforening (KL) har ikke bemærkninger til Ægtefælleskifteudvalgets forslag i betænkningen.

HK Landsklubben Danmarks Domstole tilslutter sig Ægtefælleskifteudvalgets forslag i betænkningen.

Domstolsstyrelsen anfører, at der er tale om forslag til en nødvendig og hensigtsmæssig modernisering på området for ægtefælleskifter.

Danske Familieadvokater og Danske Advokater anfører, at betænkningen indeholder velovervejede og praktiske forslag til ændring af den eksisterende lovgivning. Det er glædeligt, at en stor del af den uskrevne, gældende og fortsat anvendelige retspraksis nu foreslås indarbejdet i loven.

Advokatrådet kan tilslutte sig indholdet af det høringssvar, der er afgivet af Danske Familieadvokater og Danske Advokater.

Institut for Menneskerettigheder finder det positivt, at der er sket en grundig gennemgang af den eksisterende lovgivning, retspraksis mv. på området for ægtefælleskifte, og at der foreslås indført en særlig lov om ægtefælleskifte mv.

2. Bobehandlerens opgaver

Danske Familieadvokater og Danske Advokater anfører, at der erfaringsmæssigt anvendes meget tid på at blive enige om vurderingstemaerne i den enkelte sag, og at det også opleves, at de udmeldte vurderingsmænd har forskellig opfattelse af, hvad deres opgave går ud på, herunder at nogle ejendomsmæglere er af den opfattelse, at der findes en særlig lav ”skiftevurdering”, som skal anvendes i bodelinger, mens andre har den opfattelse, at der skal tages udgangspunkt i handelsværdien ved salg inden for 3-6 måneder. Danske Familieadvokater og Danske Advokater foreslår derfor, at det f.eks. i en vejledning angives, hvilke vurderingste-

maer der kan anvendes ved forskellige typer af aktiver, medmindre der foreligger særlige omstændigheder.

Medmindre parterne aftaler andet, skal aktiver og passiver vurderes til handelsværdien på vurderingstidspunktet, jf. herved bl.a. lovforslagets § 74, stk. 1.

Danske Familieadvokater og Danske Advokater finder, at forslaget om etablering af en bobehandlerordning på linje med bobestyrerordningen er godt, og at det må forventes at sikre en hurtigere og smidigere sagsbehandling. Der bør i givet fald indbygges et passende varsel på eksempelvis 1 år i en ordning med eventuelt tidsbegrænsede autorisationer, således at en autoriseret bobehandler, som ikke opnår en ønsket genautorisation, kan foretage de nødvendige omstruktureringer, herunder mulig afskedigelse af personale.

Som anført i pkt. 3.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger er Justitsministeriet enig i, at afgørelser om genautorisation først bør få virkning efter en passende periode, således at en bobehandler, der ikke bliver genautoriseret, kan tilpasse sin virksomhed til afgørelsen. Justitsministeriet vil tage højde herfor ved udformning af og administration af regler efter bemyndigelsesbestemmelsen i lovforslagets § 45, stk. 2.

Danske Familieadvokater og Danske Advokater har anført, at bobehandleren ud over muligheden for at vejlede parterne bør have adgang til at fastsætte en frist for sagsanlæg. Danske Familieadvokater og Danske Advokater foreslår således, at bobehandleren i sager, hvor den videre sagsbehandling er afhængig af en given tvists udfald, skal kunne afgive en indstilling, som betragtes som endelig, medmindre en af ægtefællerne anlægger retssag inden 3 måneder efter, at bobehandleren har meddelt sin indstilling.

Som der nærmere er redegjort for i pkt. 3.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er Justitsministeriet enig med Ægtefælleskifteudvalget i, at en ordning, hvorefter bobehandleren kan fastsætte en frist for sagsanlæg, der medfører, at bobehandlerens indstilling får virkning som en retlig afgørelse, vil stride mod grundlæggende principper. Tvister om materielle spørgsmål med hensyn til bodelingen bør således afgøres af domstolene med de retssikkerhedsgarantier, som bl.a. følger af retsplejelovens regler om betryggende sagsbehandling, herunder vidneafhøringer under strafansvar, kontradiktion og mulighed for appel.

For så vidt angår spørgsmålet om at sikre fremdrift ved behandlingen af ægtefælleskifter mv. er det Justitsministeriets opfattelse, at den af Ægtefælleskifteudvalget anbefalede håndtering af tvister, hvorefter bobehandleren – efter at have forsøgt at mægle forlig og opfordret til sagsanlæg – forpligtes til at redegøre for sin bedømmelse af tvisten over for ægtefællerne, er hensigtsmæssig.

3. Skifterettens saglige kompetence

Danske Familieadvokater og **Danske Advokater** er enige i, at det er hensigtsmæssigt at samle så meget som muligt af det økonomiske opgør mellem ægtefællerne ved skifteretten, og hilser forslaget om at flytte behandlingen af § 56-krav, gyldigheden af ægtepagter, opløsning af sameje mv. til skifteretten velkomment, så disse tvister fremover kan løses samme sted. Det er også hensigtsmæssigt, at skifteretten får kompetence vedrørende insolvente boer, da det ofte kan være vanskeligt for en ægtefælle at få oplysninger om den andens økonomiske forhold uden skifterettens medvirken.

Danske Familieadvokater og Danske Advokater foreslår (uden nærmere begrundelse), at skifterettens kompetence omfatter dels kompensationskrav mellem ugifte samlevende i de tilfælde, hvor der ikke foreligger sameje mellem disse, dels ugifte samlevendes sameje om et enkelt aktiv.

Lovforslaget er med mindre justeringer udformet i overensstemmelse med Ægtefælleskifteudvalgets forslag i betænkningen vedrørende skifterettens saglige kompetence, jf. nærmere pkt. 3.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Justitsministeriet finder således ligesom Ægtefælleskifteudvalget ikke grundlag for, at skifteretten skulle have kompetence i sager mellem ugifte samlevende, hvis der ikke foreligger et bo.

4. Skifterettens stedlige og internationale kompetence

Danske Familieadvokater og **Danske Advokater** anfører, at behovet for og det hensigtsmæssige i, at Justitsministeriet fremover har kompetence til at træffe afgørelse om værneting i Danmark, bør overvejes.

Institut for Menneskerettigheder er enig med Ægtefælleskifteudvalget i, at det må forventes, at der med den stigende internationalisering vil være et øget behov for en regel om, at der kan træffes beslutning om værne-

ting i Danmark, hvis lovgivningens øvrige regler ikke fører til, at et værneting kan udpeges. Det kunne ud fra retssikkerhedsmæssige betragtninger overvejes i højere grad at præcisere, hvilke nærmere angivne hensyn der bør indgå ved Justitsministeriets vurdering af, om der kan træffes afgørelse om skifte i Danmark. Det kunne også overvejes at fastsætte nærmere frister, inden for hvilke der skal være truffet en afgørelse af, om et skifte kan foregå i Danmark.

Som der nærmere er redegjort for i pkt. 3.4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, finder Justitsministeriet det i modsætning til Ægtefælleskifteudvalget mest hensigtsmæssigt, at skifterettens internationale kompetence fremgår af en selvstændig lovbestemmelse frem for gennem henvisning til bestemmelserne om stedlig kompetence. Justitsministeriet finder det endvidere mest hensigtsmæssigt, at danske skifteretters internationale kompetence i sager om ægtefælleskifte mv. generelt fastsættes direkte i loven, således at justitsministeren ikke længere er bemyndiget til at træffe afgørelse herom i visse tilfælde.

5. Formuefællesskabets ophør og aktivernes værdiansættelse

Danske Familieadvokater og **Danske Advokater** kan tilslutte sig, at ophørstidspunktet for formuefællesskabet fremrykkes i forhold til gældende ret, men finder det uhensigtsmæssigt, at formuefællesskabet ophører ved en ensidig erklæring fra den ene ægtefælle frem for en fælles meddelelse til ægtefællerne. Det giver efter organisationernes mening mulighed for, at en ægtefælle kan spekulere i at skjule ophørstidspunktet for den anden ægtefælle. Med hensyn til formuefællesskabets ophør i tilfælde, hvor en anmodning om separation eller skilsmisse tilbagekaldes, men følges op af en ny anmodning fra den anden ægtefælle, bør der tillige kunne ske tilbagekaldelse over for retten, og det bør anføres, hvordan underretning herom skal ske, hvis kun den ene part er mødt.

Som anført i pkt. 3.5.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger er Justitsministeriet enig med Ægtefælleskifteudvalget i, at det ikke vil være hensigtsmæssigt, at ophøret af formuefællesskabet først sker på det tidspunkt, hvor den ægtefælle, der ikke har anmodet om separationen eller skilsmissen, får meddelelse om, at der er indgivet en sådan anmodning.

Med hensyn til tilfælde, hvor en anmodning om separation eller skilsmisse tilbagekaldes, finder Justitsministeriet det bl.a. i lyset af det, der er anført af Danske Familieadvokaters og Danske Advokaters høringsvar,

mest hensigtsmæssigt ikke at fastsætte særlige regler om formuefælleskabets ophør i sådanne tilfælde. Som anført i høringssvaret ville det således i givet fald være nødvendigt at tage højde for tilfælde, hvor tilbagekaldelsen først sker, når sagen er indbragt for retten, hvilket rejser flere, til dels vanskelige spørgsmål. På denne baggrund er den regel, som Ægtefælleskifteudvalget havde foreslået herom, ikke medtaget i lovforslaget.

6. Frister for anmodning om skifte og genoptagelse

Danske Familieadvokater og **Danske Advokater** anfører, at det er meget uhensigtsmæssigt, at det henstår uafklaret, om boslods krav er omfattet af forældelsesloven. Danske Familieadvokater og Danske Advokater opfordrer til, at spørgsmålet afklares i forbindelse med gennemførelsen af en ny lov om ægtefælleskifte.

Som anført i pkt. 3.6.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger er Justitsministeriet enig med Ægtefælleskifteudvalget i, at der ikke er tilstrækkeligt behov for at indføre regler om forældelse. I overensstemmelse med udvalgets forslag foreslås der således med lovforslaget på dette punkt ingen ændringer af gældende ret.

7. Appel af skifterettens afgørelser

Vestre Landsret anfører, at der kan være anledning til at tydeliggøre de processuelle regler f.eks. med hensyn til appel.

I forhold til Ægtefælleskifteudvalgets lovudkast i betænkningen foreslås der med lovforslaget en udtrykkelig bestemmelse om kære af skifterettens afgørelser under bobehandlingen (§ 79), og spørgsmålet om appel af skifterettens afgørelser er endvidere nærmere omtalt i pkt. 3.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

8. Fri proces

Procesbevillingsnævnet kan tilslutte sig den fremtidige opbygning af strukturen for fri proces i ægtefælleskifter, herunder særligt det foreslåede vedrørende kompetencen til at meddele fri proces.

Lovforslaget er udformet i overensstemmelse med Ægtefælleskifteudvalgets forslag vedrørende kompetencen til at meddele fri proces.

Danske Familieadvokater og **Danske Advokater** finder det meget problematisk, at det påhviler bobehandleren at vejlede og dække parternes eventuelle behov for advokatbistand. Det stiller meget store krav til bobehandleren, hvis der ikke er mulighed for advokatdækning under den fri proces. Danske Familieadvokater og Danske Advokater anbefaler, at den eksisterende mulighed for fri proces fortsætter.

Som anført i pkt. 3.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger er Justitsministeriet imidlertid enig med Ægtefælleskifteudvalget i, at bobehandlerens og skifterettens vejledning i almindelighed vil opfylde det behov for juridisk hjælp til at få boet delt, som det offentlige bør stille til rådighed for ægtefæller. Justitsministeriet er samtidig enig med Ægtefælleskifteudvalget i, at en ægtefælle dog i nogle sager vil have et sådant behov for rådgivning af egen advokat, at det offentlige bør bidrage til betalingen af udgifterne herved. I overensstemmelse med udvalgets forslag foreslås det, at der i den forbindelse ikke som efter de gældende regler om fri proces skal foretages en vurdering af, om ægtefællen har udsigt til at få medhold i en tvist, men alene af, om ægtefællen ikke på betryggende vis vil være i stand til at indgå som en ligeværdig part i en skiftesag.

Danske Familieadvokater og **Danske Advokater** anfører, at det forekommer ganske urealistisk at forestille sig, at man kan behandle et mindre bo på ca. 5 timer. Et insolvent bo er ikke lettere eller hurtigere, fordi der ikke nødvendigvis er aktiver til vurdering, da det meget vel kan kræve et betragteligt antal timer at skulle udrede gældens opståen og tilhørsforhold mv. Danske Familieadvokater og Danske Advokater anbefaler, at der ikke sættes en tidsmæssig begrænsning på bobehandlingen. Hvis der skal gives en form for overslag, anbefaler Danske Familieadvokater og Danske Advokater mindst 10-15 timer.

Som anført i pkt. 3.9.3 i lovforslagets bemærkninger er Justitsministeriet enig med Ægtefælleskifteudvalget i, at en bevilling af fri proces til bobehandlerens salær bør begrænses til et bestemt antal timer. Det må i den forbindelse bero på en misforståelse, når Danske Familieadvokater og Danske Advokater henviser til maksimalt timetal på ca. 5 timer til at behandle et mindre bo. Der kan i den forbindelse henvises til pkt. 3.9.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, hvor der i overensstemmelse med Ægtefælleskifteudvalgets betænkning anføres bl.a. følgende:

”Et kompliceret bo bør kunne klares ved højst 40 timers behandling hos bobehandleren, og et forholdsvis ukompliceret bo af en vis

størrelse bør kunne klares ved højst 20 timers behandling hos bobehandleren. Ukomplicerede mindre boer bør kunne klares på højst 10 timer, og insolvente boer, hvor der blot er behov for at konstatere, at der ikke er noget at dele, bør kunne klares på 5 timer.”

Det er således kun insolvente boer, hvor der blot er behov for at konstatere, at der ikke er noget at dele, der bør kunne klares på 5 timer. Insolvente boer, hvor der er uenighed om et større antal aktiver eller passiver, vil skulle behandles ved bobehandler på linje med solvente boer. Et mindre, ukompliceret bo bør, som det fremgår, kunne klares på højst 10 timer, altså det dobbelte af det timetal, som Danske Familieadvokater og Danske Advokater henviser til, og det er under forudsætning af, at boet er ukompliceret.

Sammenfattende bør den fri proces således angå et rimeligt tidsforbrug – også set i lyset af de involverede værdier – til at få udfærdiget et bodelingsforslag. Begrænsningen i timetallet skal i den forbindelse også ses i lyset af, at begge ægtefæller bør bidrage konstruktivt under bobehandlingen og i hvert fald ikke skal kunne drage fordel af eller kunne påføre modparten skade ved at træne sagen. Særligt i forhold til sager, hvor kun den ene part har fri proces, er det vigtigt – både af hensyn til modparten og for statskassen – at skabe et incitament for vedkommende til at medvirke til deling af boet. I sager, hvor begge parter har fri proces, er det naturligtvis tilsvarende vigtigt at skabe et incitament for begge til at medvirke til bodelingen.

Det kan i den forbindelse også nævnes, at det fremgår af bemærkningerne til § 15, stk. 2, og § 17, stk. 1, at skifteretten henholdsvis på vejlednings- og forligsmødet og ved henvisning til bobehandler bør orientere ægtefællerne og i givet fald bobehandleren om, inden for hvor mange timer bobehandleren som udgangspunkt bør kunne behandle boet. Skifterettens oplysning herom vil ikke i sig selv have nogen retsvirkninger, men vil kunne tjene som vejledning for parternes vurdering af rimeligheden af bobehandlerens tidsforbrug.

9. Forholdet til persondataloven

Datatilsynet anbefaler, at forholdet til persondataloven, herunder om det med lovforslaget er tilsigtet at skabe en dårligere retsstilling for de registrerede end efter persondataloven, beskrives i lovforslagets bemærkninger.

Lovforslagets forhold til persondataloven er beskrevet i pkt. 3.10 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Som det fremgår heraf, er der ikke med lovforslaget tilsigtet nogen fravigelse af persondatalovens regler.

10. Økonomiske og administrative konsekvenser

Byretterne anfører, at lovforslaget må påregnes at medføre, at byretterne skal behandle et markant større antal offentlige ægtefælleskifter end i dag med deraf følgende ressourcebehov.

Procesbevillingsnævnet anfører, at en gennemførelse af den foreslåede kompetencefordeling mellem skifteretten og Civilstyrelsen (Procesbevillingsnævnet) ikke vil indebære ressourcemæssige konsekvenser for nævnets virksomhed.

Domstolsstyrelsen anfører, at det må forventes, at flere ægtefæller vil gøre brug af skifteretterne som tvistløsningsorgan i forbindelse med skiftet af det fælles bo. Styrelsen forventer derfor, at indførelsen af den nye ordning vil kræve ekstra ressourcer til skifteretterne, hvis forslaget ikke skal føre til en stigning i sagsbehandlingstiderne ved byretterne. Styrelsen tager desuden forbehold for udgifter til implementeringen af den nye ordning, herunder udgifter til tilpasning af det eksisterende sagsbehandlingssystem samt uddannelse af både jurister og kontorpersonale i nye regler om arbejdsgange mv.

Som anført i pkt. 5 i lovforslagets almindelige bemærkninger skønnes det med betydelig usikkerhed, at antallet af modtagne ægtefælleskiftesager ved byretterne vil stige fra ca. 800 til ca. 1.600 om året. Gennemførelsen af forslaget vil endvidere medføre merudgifter til ændring af domstolenes sagsbehandlingssystemer m.v. og til uddannelse af personale. Desuden vil stigningen i antallet af sager betyde årlige merudgifter til personale. Merudgifterne vil blive afholdt inden for domstolenes bevillingsmæssige ramme.

III. Lovforslaget

Det fremsatte lovforslag adskiller sig på følgende punkter fra Ægtefælleskifteudvalgets lovudkast i betænkningen:

1. Det foreslås, at skifteretten også skal have kompetence til at behandle sager om enkelttvister, der opstår under privat skifte af ægtefællers sameje om flere særejeaktiver, hvorimod tvister vedrørende et enkelt særejeaktiv, der rejses uafhængigt af en bodeling eller et særejekompensationskrav, ikke skal være omfattet af skifterettens kompetence. Der henvises til lovforslagets § 2, stk. 1 og 2.
2. Med hensyn til skifterettens internationale kompetence foreslås en videre lovbestemt kompetence for skifteretten, men til gengæld foreslås justitsministerens adgang til at henvise et bo til behandling ved en dansk skifteret ikke videreført. Desuden foreslås det at angive den internationale kompetence direkte og ikke gennem henvisning til reglerne om stedlig kompetence og at angive kompetencen i én samlet bestemmelse for alle boer, og der foreslås en mere udførlig bestemmelse om den internationale kompetence i sager om skifte af en sammenslutnings bo. Endvidere foreslås der særlige regler om den internationale kompetence i sager om enkelttvister og selvstændige sager mellem ægtefæller. Der henvises til lovforslagets §§ 4 og 5.
3. Med hensyn til skifterettens stedlige kompetence foreslås en mere udførlig bestemmelse om den stedlige kompetence i sager om skifte af en sammenslutnings bo. Endvidere er forslaget om, at justitsministeren i tilfælde, hvor ingen af parterne har bopæl i Danmark, skal træffe afgørelse om den stedlige kompetence, ikke medtaget. Det er desuden præciseret, at parterne først kan indgå aftale om den stedlige kompetence, når tvisten er opstået. Der henvises til lovforslagets §§ 6 og 7.
4. Det foreslås præciseret, at en anmodning om skifte af ægtefællers fællesbo skal være vedlagt dokumentation for, at de tidsmæssige betingelser for indgivelse af anmodningen er opfyldt, jf. lovforslagets § 9, stk. 1.
5. Det foreslås at lovfæste ægtefællernes pligt til at møde personligt på vejlednings- og forligsmødet, jf. lovforslagets § 11, stk. 2. Det foreslås samtidig, at skifteretten undtagelsesvis skal kunne undlade at tillægge en ægtefælles udeblivelse udeblivelsesvirkning, jf. lovforslagets § 13, stk. 3.
6. Det foreslås lovfæstet, at en afgørelse om indsigelse mod skifterettens kompetence skal træffes ved kendelse, jf. lovforslagets § 14, 2. pkt.

7. Det foreslås præciseret, at skifterettens adgang til at lade en bobehandler, hvis autorisation udløber, afslutte bobehandlingen også gælder, hvis bobehandleren har søgt om ny autorisation, jf. lovforslagets § 18, stk. 4, 2. pkt.
8. Det foreslås at samle reglerne om materielle indsigelser og om indsigelser over bobehandlerens indstilling vedrørende salær og fordeling af boomkostningerne i lovforslagets § 31, mens reglerne om frist for sagsanlæg vedrørende materielle indsigelser placeres i lovforslagets § 32. I den forbindelse foreslås det også, at skifteretten retter åbenbare fejl, som rejste indsigelser giver anledning til, *før* skifteretten i givet fald sætter en frist for sagsanlæg.
9. Det foreslås præciseret, at en stadfæstet partiel boopgørelse kan tvangsfuldbyrdes, jf. lovforslagets § 34, stk. 2, 3. pkt.
10. Det foreslås præciseret, at det er efter retsplejelovens regler om tvangsfuldbyrdelse af domme, at en stadfæstet boopgørelse kan tvangsfuldbyrdes, jf. lovforslagets § 36.
11. Det foreslås, at krav om sikkerhedsstillelse for omkostningerne ved enkelte sagsbehandlingsskridt forudsætter en konkret beslutning fra skifteretten, og at virkningen af manglende sikkerhedsstillelse er, at anmodningen om det pågældende sagsbehandlingsskridt betragtes som bortfaldet. Der henvises til lovforslagets § 39.
12. Der foreslås en mere udførlig regel om maksimering af bobehandlerens tidsforbrug, når en ægtefælle har fri proces, jf. lovforslagets § 40, stk. 2.
13. Det foreslås præciseret, at justitsministeren kan fastsætte regler om tidsbegrænsning af autorisationer som bobehandler, jf. lovforslagets § 45, stk. 2, 1. pkt.
14. Det foreslås at præcisere straffebestemmelsen vedrørende overtrædelse af administrativt fastsatte regler om bobehandleres autorisation mv., herunder således at strafansvar kan pålægges juridiske personer, jf. lovforslagets § 45, stk. 2, 2. og 3. pkt.

15. Med hensyn til formuefællesskabets ophør foreslås det, at ægtefællerne også ved bosondring og omstødelse af ægteskab skal kunne aftale, hvornår formuefællesskabet skal anses for ophørt. Endvidere er forslaget om fastholdelse af ophørsdagen efter en tilbagekaldelse af en anmodning om separation eller skilsmisse, hvis den anden ægtefælle inden 4 uger indgiver anmodning om separation eller skilsmisse, ikke medtaget. Der henvises til lovforslagets § 51.
16. Det foreslås, at skifteretten også ved privat skifte af ægtefællers sam-eje om flere særejeaktiver skal kunne yde bistand til sagens oplysning, jf. lovforslagets § 65.
17. Bestemmelsen i ægteskabslovens § 56 foreslås videreført ved en bestemmelse i den nye lov om ægtefælleskifte mv. med de ændringer, der følger af forslaget om, at sådanne særejekompensationskrav fremover ikke skal behandles som et vilkår i forbindelse med separation eller skilsmisse, men derimod af skifteretten. Der henvises til lovforslagets § 67.
18. Det foreslås, at der kan pålægges juridiske personer strafansvar for overtrædelse af det foreslåede forbud mod at offentliggøre identiteten af personer, der er nævnt i skifterettens kendelser og domme, jf. lovforslagets § 68, stk. 2.
19. Det foreslås at medtage regler om parter og rettergangsfuldmægtiges deltagelse i møder i skifteretten ved anvendelse af telekommunikation, jf. lovforslagets § 69.
20. Det foreslås at medtage regler om digital kommunikation med skifteretten, jf. lovforslagets §§ 70 og 71.
21. Det foreslås præciseret, at skifteretten kun efter anmodning kan pålægge en part vidne- eller editionspligt, jf. lovforslagets § 72. Endvidere foreslås det, at bestemmelsen kun skal angå pålæg rettet mod parter.
22. Det foreslås, at retsplejelovens kapitel 55 om umiddelbare fogedforretninger skal finde tilsvarende anvendelse på den foreslåede adgang for skifteretten til at skaffe bobehandleren adgang til at besigtige eller en sagkyndig adgang til at vurdere aktiver, der er i en parts besiddelse.

se, jf. lovforslagets § 73. Det foreslås endvidere at begrænse bestemmelsen til den skifteret, hvor sagen verserer.

23. Det foreslås præciseret, at skifteretten kun efter anmodning kan udmelde en sagkyndig til at foretage en vurdering af et bos aktiver eller passiver, jf. lovforslagets § 74, stk. 2.
24. Det foreslås præciseret, at skifteretten kun efter anmodning kan genoptage et bo, jf. lovforslagets § 78. Endvidere foreslås der ikke særligere regler om sikkerhedsstillelse for omkostningerne i forbindelse med genoptagelse af et bo.
25. Det foreslås at medtage regler om kære af skifterettens afgørelser, jf. lovforslagets § 79.
26. Med hensyn til anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser vedrørende ægtefælleskifte mv. foreslås det ikke at medtage en bemyndigelse til at fastsætte regler om *gennemførelsen* af fuldbyrdelsen, jf. lovforslagets § 80.
27. Der er tilføjet konsekvensændringer af anden lovgivning, jf. lovforslagets §§ 81-84, idet dog § 81, nr. 11, også var indeholdt i Ægtefælleskifteudvalgets lovudkast i betænkningen, og idet § 81, nr. 2-5, bygger på Ægtefælleskifteudvalgets lovudkast i betænkningen, men er opbygget anderledes.
28. Der er tilføjet ændringer af retsafgiftsloven, jf. lovforslagets § 85. Herunder foreslås navnlig en indledende fast skifteafgift på 400 kr., en afgift på ½ pct. af bruttoaktiverne, dog højst 10.000 kr., for boer, der henvises til behandling ved bobehandler, samt en afgift på 400 kr. for anmodning om skifterettens bistand til sagens oplysning under et privat skifte.
29. Der er tilføjet ikrafttrædelsesbestemmelser, jf. lovforslagets § 86.
30. Overgangsbestemmelsen vedrørende fremrykkelsen af tidspunktet for formuefællesskabets ophør er udvidet, så den også nævner omstødelse af ægteskab, jf. lovforslagets § 87, stk. 2.
31. Bestemmelsen om lovens territoriale gyldighed er udvidet, så den også nævner Grønland, jf. lovforslagets § 88.

32. Der er foretaget redaktionelle ændringer af en række af lovforslagets bestemmelser.